„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком, недељом, на целом табаку, а уторником на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску:
на целу годину . . . . . 14 ф.
на по године . . . . . 7 „
на четврт године . . . . . 3 „ 50 п
на један месец . . . . . 1 „ 20 п.
За Србију:
(У сребру.)
на годину 35 дин. на пола године 17½ дин.
на четврт године 9 динара.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова, а за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а предплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ„ у Нови Сад, у дунавској улици.
РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви листа у месту могу се добити по 10 новчића у књижари браће М. Поповића.

БРОЈ 158. У НОВОМЕ САДУ, У УТОРАК II. (23.) ОКТОБРА 1877. ГОДИНА XII.

У НОВОМ САДУ 10. октобра.

Победа руска у Азији узбунила је туркољубе. Поплашили се, е ће наступити тренутци, у којима ће догађаји са бојног поља све лажи њихове неоспорно на видик изнети, побојали се, да ће епохални догађаји на истоку не само те Турке „победнике“ упропастити, него и рачуне противника славенске слободе побркати. С тога почеше одједаред дувати у рог за мир и дипломатско посредовање. Ко познаје те лакокриле мириције, знаће да они то нечине, што су ради миру, што жале људску крв, него што их посве друга зебња обузима.

Међу тим гласови из Русије учинише краја једним махом тој готовости за посредовање мира. Аксаков, вођа народне Русије, изјавио је, да руски народ победити мора у овом рату, ма се томе противила сваколика Европа као један бедем. Руски цар пак, као законити претставник велемоћне државе, изјавио је ђенералном штабу, да са целом породицом Романова остаје на бојном пољу, да дели непогоде ратовања и да буде сведок великих дела храбре војске руске; а устреба ли, то је уверен руски владар, да ће се народ листом одазвати његову позиву, да као некад стане на браник своје части и имена свога. Те царске речи потврда су онога, што је на уста Аксакова изјављена жеља и мисао целог народа руског.

Према таком расположају у руским круговима није чудо, што је прошла воља неких у Лондону и по Аустро-Угарској, да посредују већ сада за превремени мир. И без нарочите изјаве, да пре дефинитивног заузећа Бугарске од стране Русије неможе се о каквом миру ни мислити, могоше се мирољупци јаду своме у томе погледу домислити. Услед таких прилика почиње данас и Андрашијев рог да дува на повлачење у назадак. „Бечки Абендпост“ доказује, да Турска мора подлећи, кад се примени реченица о „последњем вејнику и последњој рубљи“ на ратнички олтар.

У Аустро-Угарској никако неће да схвате свој положај у међународном погледу. Још једнако мисле, ил' хоће тако да се претставе, као да је ова монархија искључиво меродавна у решењу источног питања. По томе држе, или би ради да други тако мисле, као да би само од њихове ћуди зависило: хоће ли посредовати, па да одма наступи мир и покој на источном ратишту. А не виде јадни, како их погледају из Русије. Најумеренији руски лист „Голос“, па овако вели о држању неких аустро-угарских кругова: „Топовска грмљава пред Плевном принуђава нас, да много штошта заборавимо, ал' кад заневе топови, може да се у памет врати, што је заборављено.“ То другим речима значи: Доћи ће већ суђени данак, кад ћемо се питати, како се царство држи, а дотле ћемо све прибележити на рачун онога, с којим и тако рачуна велика имадемо. Догађаји на бојном пољу ускориће тај дан.

Са бојног поља.

? — **Котор** 30. септембра. Како разумијемо, црногорска војска враћа се из Херцеговине, из многих политичних узрока: можда што успјеси Црне Горе смрде на носу европске политике, да неби Требиње и остале градове Херцеговине, па и сами Мостар узели, због чега је књаз са Црногорцима оставио ширину Херцеговине.

Говори се, да је отправљена нарочита војска са Дунава за одбрану противу Црне Горе и Мехмед-Али паша који ће доћи преко Скадра у Подгорицу да чува јужну страну Арбаније, Зету, Жабљак, Лесендро, Спуж и Подгорицу, да је неби Црногорци посјели, као што се чује.

На Цетињу је приспео знаменити руски ђенерал *Фађејев*, који полази право кнезу Николи у главни стан на Орја Луку, да му честита побједе.

Дан рођења Његове Свјетлости књаза Николе 25. септ. чујемо да је торжествено прослављен био — варош је била окићена и освијетљена, народно коло свуд се чути могло. Сјутра дан била је служба, после које су била честитања у свијетлом двору, ђе су присуствовали и чланови црвеног крста, као и сви већи чиновници.

Овде су нам стигле сестре покровске општине са старијом сестром Евдокијом Прокофијевом, које полазе у Петроград, дочим им је рок заграничне службе истекао, а тако исто и лекари: Корнелије Соколов Павловски и Јампољски који полазе за Русију.

Особито нам је драго споменути, како је госпођа Богољубова Емилија Богдановић са економом Радичевићем робу раздавала на Његушима до 50 бремена сиромашном усташком народу — они су у прошли четвртак овуда прошли за Рисан. Како разумијемо у Рисну су народу херцеговачком из Грахова и околине давали помоћи колико у хаљине толико и новчану, на сваку особу по три цванцике. Раздавање трајало је у Рисну два дана, по упутницама на тајин, на које је био подписан опуномоћеник Сћепан Мартиновић учитељ, који је сам прегледао фамилије страдалника у Грахову. Новци су се раздавали у кући родољубивог Србина г. Алексије Ћеловића, при чему је помоћник био г. Стефан Јакшић из Новога са Радичевићем, а госпођа је Богољубова раздавала како робу тако и новце до 1000 царски аустријски дуката.

Осим тога уредила је школе на 6 мјесеци за усташку ђецу и плаћа учитеља како у Нови, тако и у Рисан. Новци ови који су се раздавали, скупљени су у Петрограду од дамскога друштва при заузећу Њеног Високоблагородија Олге Константинове *Граве* пресједатељице, која је скупила до 13.000 форината за страдајућу браћу Славене, и тако је дамско друштво изабрало и послало гђу Богољубову Емилију Богдановић, да она све ове новце употреби на нужне цијели.

Живјеле дичне Рускиње! Живила госпођа Богољубова!

—ц— **Беч** 19. октобра. О боју који се био у Арменији телеграфишу „Морген-Посту“: Војска ђенерала Лазарева, којој задатак беше да опколи турску војску, посела је 14. овог месеца висове Орлова, стерала са виса војску турску и погнала је правцем Карса и Висинкијеја. Том операцијом обиђоше Руси један део непријатељске војске. 15. о. м. закључено би учинити слошке напад на непријатељске позиције. Напад се започео око шест часова из јутра. Око подне нападе Ђенерал Хајман са три регименте и батаљоном стрељаца на Авлијар, брдо на ком беху позиције Муктар-паше, и заузме га. Узевши те тачке, беше војска Муктара пробијена. Један део нагне Карсу; за њиме се даде у потеру ђенерао Лазарев са Хајманом. Око пет часова по подне беше тај део војске Турске уништен, остави на бојишту безброј мртвих, а Русима четир топа, и неколико хиљада робова.

У то исто доба би и други део турске војске потиснут из својих позиција, до ноге потучен, и око осам сахата приморан на предају. Руси заробише изобиља робља, силан материјал бојни и сувише 32 топа.

Муктар-паша утече у Карс, Губитци руски пропорционално незнатни.

Ову катастрофу Турску пропратио је поменути лист овим речма:

Сред поноћи среће руске заблисташе се блиставе зраке сунца. Из Азије стиже глас, о славној победи војске кавкаске. Великоме внез Мијајлу и ђенералу Лорис-Меликову даровала је бојна срећа да у млеву сатру поноснога Муктар-пашу, што не давно доби име „победника“ (газ.) Седам паша, хиљадама робља и сувише 34 топовах допадоше Русима у руке, а Муктар са јадан, са остатком сатрвенем у војске брзом ногом докопао Карса, не били како сачувао главе...

И обистинила се ова вест, то је зао коб задесио боника јевропског, и бој у Арменији, том једином победом оружја рускога доконан је у славу крста. Падиши је не могуће више и једнога војника изаслати на поље азијско, а Муктар је сувише слабачак, да саморан одоле моћи противника. Све, што је пушке још понети могло, све се збило, све то веће стоји на бојишту бугарскоме. И сада је закуцао час, да откуца самртницу Ерзеруму. Силе више нема, која би Руској пута препречила до у сами главни град турске Арменије. И ако је Муктара у истини задесио тако зао коб, то је напред знати, шта ће Руси саде да израде. Меликов ће да подели војску своју у два мања дела, и са јачим опколиће у Карсу Муктара, а с другим ће право Ерзеруму. И Карс пасти мора, већ ако се војска турска камењем не храни. Али канимо се војничких конзеквенција, већ мотримо моралне посљедице те победе руске. Пораз Муктар-паше поразиће Турке у Јевропи, а електрисати свеколике Русе. И доиста овладало весеље Русима, уз весеље и одушевљење, а уз „ура“ што се ори у славу победе, заорише и громки топови, загудише Плевни самртницу. И доиста овладало Турком страховање, јер сваким даном расту бројем турске пребеглице.

И откуцнуо је одсудни час, и одгудио Плевни самртницу. А падне ли Плевна, ко задржа Русе до самог Цариграда?!

Книн 9. септембра. На бојишту босанском ови дана било је 2—3 окршаја између усташа и Турака и то са четама Луке Петковића и Јакшића на домак Лијевна, а Триве Амелице и Илије Шевића близу Новога. Први су преко 20 Турака на мртво убили од којих су 3 на лицу места остали, од којих су усташи 3 царске острагуше, 6 мали пушака, 3 ножа и 1 сабљу задобили, а код Новог су усташи више пљена добили за то, што су и 1 село уз пут поробили и спалили. Ако наши непријатељи и мислише да ће устанак босански по паду Деспотовића одма пропасти, сад увиђају да су се у томе као и код Плевне преварили, јер сада усташа скоро онолико има, колико их и под управом Деспотовића беше; истина бог, да много због оскудице у свему трпе, али их братска слога и љубав к раду храбри и даје им снагу и наде, да ће се стање њихово поболшати и да се неће дуго с оскудицом као и с непријатељем Турчином борити.

Чете нису на скупу као под Деспотовићем, већ су на више страна раздељене и заједнички оперирају; има их 11, а воће су им: војв. Голуб Бабић са 250, војв. Милановић и Крецо по 200; четовође поп Илија Билбија и Лука Петковић по 150, Ђорђе Деспотовић 100, вођа Дамуш 150, Нико Буро 150 момака, а граховска је чета највећа но за сада воће нема, али ће га ова дана поставити. На Брезовачи војв. Т. Амелица с 350 а у ћорковачи И. Шевић са

ЛИСТАК.

ПОТОМАК ОБИЛИЋА.

Написао Чед. Мијатовић.

(Свршетак.)

По предању које је остало у фамилији, Јеврем је том приликом одвео Андрију у подземни ходник а одатле у собу једну на свод у коме је лежала остава Андријиног оца. Андрија је причао све појединости своме сину а овај опет своме. Август Бојне причаше, да у ономе своду лежи доста старог оружја а нарочито богато искићеног турског оружја; осим тога има тамо књига и диплома, пехара и посуђа златног и сребрног, један сто од мозаика, на њему једна табла са збирком свих српских новаца, девет затворених и окованих сандука и још друго што. Јеврем је дозволио Андрији да за спомен на ову своју походу, — и као да за свагда има уверења да није сневао него да је на јави благо видео, — узме један од старинских новаца са оне табле. Овај је новац играо после врло романтичну партију. Андрија дошав у Шлезију на добро некаког племића немачког, заволео је младу једну девојку, која је била необичне лепоте, али се као сељанка на земљи племићкој сматрала као свака друга покретна својина господарева. Девојка пристане да буде Андријина вереница и прими као обележје онај српски старински новац. На скоро за тим њезин господар проигра је на картама, срећни барон немачког царства, који је на картама добио најлепшу девојку у Шлезији, имао је велику муку с једним младим човеком, који ваља да још ни немачки добро говорио није, и који, изван себе што му одведе девојку, сам се бори с гомилом пратилаца баронових. Убивши том приликом каменом једнога од пратилаца оних, Андрија је морао да бега и да се неко време крије, док га срећа непослужи те га због његове сталности и лепоте неупишу у телесну гарду. Али ово још није све, нити ја с тога причам овде оно, што ми је покојни старац казивао. Девојка је она имала срећу да постане велика госпођа и да добије приступа у највише редове друштва. Младог странца из Србије као да није хтела са свим заборавити и јер је онај српски стари новац дала оковати у златну гривну па носила око руке. На једној вечерњој забави њезина гривна побуди пажњу краља, који даде дозвати директора свога нумизматичног кабинета, да каже какав је то новац и има ли краљевска збирка. Директор је дознао, обртао гривну и најпосле рекао: „краљевски кабинет има само један такав новац и тај смо купили у Млецима.“ Ово је чуо један краљев гардиста који је онда можда уздисао за својом првом љубављу, али после деци својој причао као с неким поносом, да од онаковог новца, какав је он из оставе својих предака изнео, краљевска збирка има само један и тај је у Млецима купљен. Ја сам у верен, да сиромах Бојне ни из далека није знао, да српски новци носе тип млетачки, и да су у осамнајстоме веку Млеци били главни трг за наше старе новце. Она изрека директорова удара одмах печат истиности целој иначе толико романтичној причи.

Враћајући се на тестамент Андрије Обилића имам само још толико да кажем, да се из њега види, да је Јеврем Надуждац умрио на скоро, пошто је Андрија завршио 12 година, те је овоме тада ваљало самом хлеб зарађивати. Каже, да је преко Саве прешао у Угарску, где се зло напатио, па, потуцајући се од немила до недрага, дошао у Шлезију, где се нашао с онима, што врбоваху за гарду краља пруског. Било му је 22 године кад се у војску уписао. Позније краљ пруски помогао му је да сагради кућу у Брандебургу и дао му је права да у њој отвори гостионицу. „Ја сам,“ вели Андрија, „често причао о бојевима и о бојни, па моји гости прозваше моју кућу гостионицом код бојне („Gasthof zum Boyne“).

Још долазе белешке кад се ко од потомака Андрије Обилића родио (син Андријин Фридрих у Брандебургу 7. маја 1744, — син Фридрихов Јован у Бунцлави 12. јуна 1784, — син Јованов Август у Кемницу 5. августа 1818) и тиме се свршује копија, која је у мојим рукама.

Што је јасно то је: да је Август Бојне фон Лазар, који је 3-ћег августа ов. г. умрио у београдској варошкој болници, праунук Андрије Обилића који је живео од 1697. до иза 1764. (по једној белешци у артијама Августовим). Андрија не само да из својих детињских успомена казује с каквом га је радошћу народ у збегу шумадијском примио него изреком каже, како му је слуга, кога и по имену спомиње, причао, да је он од славнога рода кнеза Лазара, као што му се и отац Лазарем звао. Да у темељу овог тврђења не лежи никаква несавесна шпекулација, најбоље се види из тога, што се Андрија око тога свога славнога сродства не бави много. Просто само спомиње што му је казато, да у целоме казивању као и да у целом појаву ове ствари нема никакве не савесне шпекулације један је доказ у томе, што Август Бојне и не мисли да претендује да се презиваше Обилић, а што се презиваше Лазаревић то је да даде израза традицији по којој је потомак од рода Лазарева. На послетку значајно је да Андреја Обилић спомиње као селиште своје фамилије земљу између Сокола и Шапца, у којој је по предању народном била баштина и управна област Милоша Обилића.

По подацима, које сам напред изложио, тешко је још сад ствар коначно пресудити. Велика је могућност да је Авуст Бојне био потомак Милоша Обилића. Та ми се мисао одсудно наметала, кад сам га мртва посматрао. Његове су ми се црте у смрти већма но за живота чиниле, да носе стари тип. На моју побуду фотографисао га је мртва београдски фотограф г. Панта Христић, од кога се слике овог на сву придику потомка Обилићевог у правој линији добити могу.

Још ми ваља казати да је Август Бојне — Обилић — најбољи утисак чинио на све, с којима је у додир дошао. Био је врло побожан и молио се Богу гласно и обично је молитве импровизовао. Мене је трођавало кад сам га слушао како се Богу моли за кнеза, владу и народ српски. Нарочито је свагда помињао децу, која се по школама учи и молио се да Бог на њих пошље благослов а кроз њих на земљу српску.

Кад сам му издао концесију да тражи оставу по Србији, обећао ми је да, ако му Бог помогне те је нађе, не ће ни један једити динар ван Србије потрошити, него ће све уложити да се у земљи сагради жељезница. Али кад ми је ове године у мају месецу долазио, молио ме је да га разрешим од обећања да жељезницу гради. На питање моје о побудама такве његове жеље одговорио ми је: „Скоро је две године како се бавим по српским селима и варошима. На моје велико чудо ја сам видео да Срби почињу заборављати Бога! Нађем ли благо мојих предака, све ћу дати да се умноже школе, у којима ће се нов нараштај учити да љуби Бога и ближњега.“

Гроб је овог доброг а у исто време и занимљивог човека међу гробовима сиротиње београдске, али на месту, са кога је леп широк поглед на зелена поља и на плави Дунав.

Београд, 8. августа 1877. (Из „Јавора“.)

150 момака, то је све с добрим оружјем но за сада довољно с муницијом снабдевено, ако и у том као у рани и одећи одкуда помоћи не стигне, да како да ће им и операција спречена бити, а жалостно је то, кад човек јунак скрштених руку гледати мора, а да се Муја слободан по хришћанским селима баши и тиранише. За то: помоћ браћо! који море што нека што брже чини.

Овде се разноси глас, да ће ови дана интернацијонална комисија доћи да извиди место (Црни Поток) ђе су мађарска браћа Турци, преко аустријске земље 1 сата усташима за леђа зашли и ђе су сиротињу босанску мрцварили и марву им отерали т. ј. по мађарски: културу у Аустрију унијели, јер Лика и Далмација одавно већ са таком културом оскудевају, па је то Мађарима жао, те су умолили браћу, да једном и њима бар зрачак културе поклоне и да викну у њиховој кући: „Алах и илалах“. Видићемо шта ће бити из тога.

Синоћ по ноћи полицајни комесар С. Коломцима зашао по Книну те куће премеће; не могох дознати шта је зањушио. Забадава мука, препелица прну а ловцу избаци глагоље.

У суботу 17. септембра о. г. на босанском земљишту био је један тајни и велики збор, на ком су све усташке војводе, вође, четовође и водници као и више народни првака, свештеника и трговаца било, а тако и неколицина родољуба из Аустрије присуствовали су. Због шта су се скупљали и шта су већали не знам. За сутра пак сазвата је на исто место велика народна скупштина, шта ће се тамо закључити одмах ћу вас о том известити. Боже дај им срећу и добар успех!

Што се тиче пустолова и интриганта скоро су се сви распрскали, баш као оно што се у прави поје: „јако тајет воск от лица огња“, тако и они испред лица поштењака изчезнуше. Дакле, сушта је истина штоно веле: „Свачија сила за времена а невоља редом иде.“

Неко ови дана у „Народни Лист“ и „Заставу“ брзојавио је лажно, како су вође и усташи једногласно закључили, да се Голуб Бабић и неке Билбије (Илија, Стеван и поп Билбија), бајаги између усташа ради жалосног понашања, протерају, то је пука лаж и тенденциозна измишљотина. Голуб а особито Билбија потпуно повјерење, не само код усташа већ и код народа овдашњег босанског уживају. Ово у хатар истини дужност ми је на јавност изнети а и усташке вође ово ће са сопственим потписима потврдити. Усљед тога молим славно уредништво „Заставе“ да ми у свом цењеном листу за овај допис места уступи. В...

(О погибији Муктар-пашиној) пишу под 4. (16.) окт. из *Тифлиса*: Престоница великог кнеза Михаила налази се у великој и радосној узрујаности. Депеша за депешом стиже овамо из Карајала, главнога стана врховног команданта вел. кнеза Михаила и свака доноси потврду о победи, што ју је руска кавкаска војска после толиких напора најпосле јуче одржала над Муктар-пашом. Била је то потпуна и одсудна победа. Муктар је добио Верт, ако не Седан. Половина је Муктарове војске које растерана, које заробљена, које погубљена и рањена, а друга половина морала је брао умаћи у Карс. Руси су у последње време добили толико потврђења за кавкаску војску, да су у јучерашњој битци били у двоструној надмоћности. Напрема 30.000 Муктарове војске стајало је 70.000 Руса. У битци код Алаџе учествовала је с руске стране ова војска: две пуне гренадирске дивизије, на име једна кавкаска и једна, која је из Москве придошла; даље 40-та дивизија, 20-та дивизија, једна пуковнија од 39-те дивизије, две пуковније (пјатигорска и владикавкаска) од 38-ме дивизије и једна пуковнија (севастопољска) од 19-те дивизије; к томе ваља још додати кавкаску стрељачку бригаду, три драгонске пуковније, четири нередовне коњаничке пуковније и преко пет артиљеријских бригада. Исмаил-паша сметао је Русима, те нису још више војске кренули на Муктара, јер три пуковније од 39-те дивизије морале су се послати у помоћ ђенералу Тергукасову, по што је Исмаил-паша почео продирати код Игдира. Иначе би Руси имали још једно 10.000 војника више против Муктара. Без потврђења, што је последњих недеља стигло и што износи 40.000 људи, велики кнез Михаило не би смео ударити на Муктара нити би га могао потући. Руси су оперирали у три велике колоне под командом ђенерала Хајмана, Ропа и Лазарева. К одсудном изходу боја највише је допринела кавкаска гренадирска дивизија, коју је Муктар код Зевина (15. јуна) потукао. Та дивизија жеднела је за осветом, па сад при јуришу на утврђења код Алаџе, која су још јача него код Зевина, имала је и бољу команду, на име ђенерала Соловјева. И још неке команде биле су у јучерашњој битци у другим рукама. Нови шеф ђенералног штаба Гурчин показао се да је бољи од предходника му ђенерала Духовској. Али јунаци тога дана били су ђенерали Хајман и Лазарев. Овај последњи нема самосталну команду над којом дивизијом или кором, него је само придељен кавкаској војсци. Он се у руској војсци за разлику од многих других истога презимена обично зове Лазарев „шести“ и има му 54 године. Он је сјајно извео маневар за опкољење, те су турске главне позиције код Алаџе опкољене биле. Остало је израдио јуриш војске ђенерала Соловјева. До сад је овамо доведено 4000 заробљеника, а међу њима Хусејин-паша, који је командовао топовима на брду Алаџу и шест других паша. Са ђенералом Хусејином пала је Русима у руке и цела његова артиљерија, 32 топа. Мало боље је прошло друго турско крило, које је спасло готово сву своју артиљерију у Карс, и само је четири топа оставило. Муктар-паша, који је са једног виса управљао битком, умакао је тешком муком у Карс. Русима ће сад први посао бити, да опет опседну Карс, а с једним оделењем војске да се дигну против Исмаил-паше, који је још на руском земљишту и кога Тергукасов још није могао потиснути и ако му је дошао ђенерал Девел у помоћ.

Специјални извештач „Пресин“ из Тифлиса брзојавља јој о губитцима Муктар-паше на 14. и 15. окт. вести из којих се види да су били много већи него се у први мах мислило. Он јавља: „Чете Муктар-паше састојале су се понајвише из иregулара и сачињавале су 66 батаљона са 80 топова и 6000 коњаника. Број заробљених одела у турском средишту и десном крилу да износи 32 батаљона, 4 бригаде топништва и 2000 коња. Осим 7 паша заробљено је још 100 виших часника. Међу мртвим да се налази и син Шамилов, Кази Махом и заповедник турског коњаништва Муса Кондухонс. Укупни број турских губитака мртвих, рањених и заробљених износи 16.000 људи. Генерал Лазарев заповедник 39. дивизије заробио их је 3500, међу њима многе руске ускоке. Сав турски логор на Алаџе распршен је; 36 топова, тисуће шатора, многа пртљага, муниција и стегови падоше у руске руке.

На руској страни заповедао је особно велики кнез Михајло. У битци учествовале су са руске стране ове чете: 1. и 4. гренадирска дивизија, 20. и 23. пешачки дивизија, 16 батаљона кубанских стрелаца, мухамеданска милица из Дагестана и Кабарде и коњаништво састојеће из драгона и Козака. Руси су имали 65 000 (?) људи а заповедали су генерали: Меликов, Хајман, Солојев и Лазарев. — Одушевљење је неописано.“

Руски адмирал *Аркас* поднео је 11. окт. овај извештај главном адмиралу, великом кнезу Константину у Петроград о катастрофи, што је задесила турски ратни брод код Сулине:

„Сретан сам, што могу Вашој царској Висости саопштити потанвости к јучерањој брзојавци, управљеној на равнатеља министарства поморства. Ноћу између 28 и 29 септ. послао је капетан Диков, приближив се 12 миља Сулини, кутере (шајке) поручника Кругскова, Фридрихса, Ложинскога, Шкрјагина и Радецкога и поморскога гардисту грофа Строганова, да подмећу мине. Кутери одоше управо тамо, где је лука затворена, те премда су опажени, изведоше посве добро свој налог без обзира на картаче и друга зрна, што су их бацале оклопњаче и батерије. У 5 сати у јутро, кад је обавештен, да су мине положене, оде Диков у Сулину. Пред њим пловио је пароброд „Опит“, а иза њега шкуна „Ворона“, на којој се возио Диков. Остраг су следовали други бродови. Дошав шест миља близу, опази Диков, да му из Сулине иде на сусрет турски пароброд „Картал“ и други један велики пароброд с батеријом. Диков заповеди „Опиту“ да брже боље изврца пешадију а одмах после тога оде против турских бродова. „Картал“ преплови преко бране пошто је ронио само три стопе у воду, но неколико топомета с „Вороне“ присилише га да се поврати. Међу тим приближи се велики пароброд и већ је борба почела, када удари вода прскати. Тај пароброд навшао је на мину, која је ноћу била постављена и она га диже у ваздух. „Картал“ одјури брже боље у Сулину. Наше оделење заори „ура!“ кад је брод потонуо. Застану са крме узе поручник Фридрихс. Нешто људи избавило се. Оклопњача, која је ваљда хтела срести оно бродовље, није се тај дан макнула с места, док је год пуцано. Готов са она два брода пуцао је Диков даље против оклопњача, а по ноћи отишао је на топомет од наших брана натраг, које су исте ноћи појачане. Даље јавља Диков, да је сутрадан око 10 сати у јутро један топомет с „Вороне“ погодио оклопњачу, те јој ваљда пробио котао. Наше оделење одпловило је ближе према Сулини. Ова јунаштва Дикова и његових помоћника јављам Вашој Висости и препоручујем милостивом уважењу.“

ДОПИСИ.

У Барањи 6. октобра. У 151. броју цењене „Заставе“ изађе допис „из Барање“ са потписом „један Србин“ у коме се каже, да су моји дописи на самој истини основани, ал вато опет не може „један Србин“ а да ми не замери, што онде, — где сам говорио у опште о неспособности наши учитеља, и о напредовању српске историје — нисам изузео двојицу, и то мохачког и херцег-сељошког. „Једном Србину“ само толико одговарам, да је то тако мали изузетак, да није ни спомена вредан, јер кад само два учитеља имаду учитељску способност, онда се може слободно рећи, да је наше учитељство „жалостно.“ То је један узрок, што нисам никог изузео; а што баш мохачког и херцег-сељошког нисам као изузетке споменуо има свога узрока, а тај је узрок, што обојица стоје са мном у сродству. Толико „једном Србину“ знања ради, више му нисам дужан рећи, па ма се он „Јањом“ звао.

НОВИЈЕ.

„Пор. Кор.“ јављају са Цетиња: Талијански министар спољних послова Мелегари изјавио је у име талијанског краља признање кнезу црногорском због веледушја, указаног турским заробљеницима и турском становништву.

„Ажанс Хавас“ јавља: Руси су Карс опселе и бомбардују га. Телеграфска свеза с Карсом прекинута. Муктар се повукао из Карса, оставив малену посаду, и заузеће положаје између Карса и Сагадилага. Читава дивизија турска, која је заостала на Карацалагу, заробљена је.

Пешта 8. октобра. Усљед наредбе Тисе и Печија запљенила је полиција јуче 12 400 метерценташа шина, које су требале пароброд у Оршаву отићи, а које су из Беча отправљене.

Москва 4. окт. Неоснована је вест, да је Аксаков затворен. Он и на даље проповеда борбу против Ислама, поткрепљење војске и образовање добровољаца. Черкаски се заузима за удовице и сирочад оних јунака, који су у рату погинули.

Из *Лондона* јављају, да Енглеска није медиациони предлог учинила ни једној ратној странци; велесиле држе, да сада нису опортуни предлози за мир.

„Прав. весник“ петроградски доноси царски указ, којим се наређује, да се резервне батерије на ратну ногу ставе.

ЈАВНА ЗАХВАЛА.

На мој позив у бр. 138. овог цењеног листа приложише на исплаћивање мојој општини купљене земље и куће:

Оладоодоцније од скупљеног и продатог жита 7 ф. 20 н. Баранда, св. црква 4 ф. 36 н. Барањи Лајош бележник 1 ф. — Каролина Барањи госпођа бележникова — Лука Болгарић парох — Васа Женка парох — Аца Јовановић — Јоца Јовановић — Коста Живановић — Јован Јовановић учитељ — Аца Маринковић сви по 50 н. Шпира Стојанов 40 н. госпођица Катица Коваческић 30. Јевта Радојев — Мита Момирски по 20 н. — Влада Попов и ђока Јовишић по 10 н. Свега 10 фор.

Идвор. Политична општина 7 фор. од скупљеног и продатог жита 6 ф. св. Црква 3 ф. — Петар краљев председник — Милош Краљев кнез — Адам Марјанов бележник — Филак Буковала тргов. Ника Теодоровић тргов. — Тоша Грчин учит. по 1 ф. Тима Вулетин касир — Ђура Бакоњи мађар угоститељ по 50 н. Коста Топорашевић учитељ 30 н. г. Адам Дридарски парох — Стеван Винцановић — Мита Краљев ученик из своје штедионице по 20 н. Јакоб Кончивутин — Гена Николић ратар — и Мојса Маричић чизмар по 10 н. свега 24 фор. 20 н.

Перлез. Св. Црква 5 фор. општинска благајна 5 фор. г. Пера Вуков адв. 3 ф. г. Марко Радосављевић парох 2 ф. г. Христина Константиновић 2 ф. Стевен Радивојевић 1 ф. г. Ката Илић 1 ф. Гина Натарош 1 ф. Марко Попадић 1 фор. Пера Ивковић 1 ф. Марко Стефанов 1 ф. Јован Поповић 50 н. г. Софија Натарош 1 ф. Аца Арсенов 1 ф. Свега 28 ф. 50 н. Којима изјављујем моју најтоплију благодарност.

У Овсеници 5-ог окт. 1877.

ПЕТАР СТОЈАДИНОВИЋ,
парох и учитељ.

Курз бечке берзе 10. (22.) окт.

5% металици	64.20
5% народног зајма	66.80
Државни зајам од 1860 г.	110.—
Акције банчине	840.—
Кредитне акције	213.75
Лондон	118.10
Угарске разтеретнице	77.25
Темишварске разтеретнице	76.—
Ердељске разтеретнице	74.30
Хрватско-славонске разтеретнице	855.—
Сребро	104.90
Ц. кр. дукати	5.65
Наполеондори	9 47
Немачке марке	58 25

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

У „српској народ. задр. штампарији
у Новом Саду
изишла је и продаје се по 20 новчића.

НОВА КЊИЖИЦА.

ВОЈВОДА БОСАНСКИХ СРБА

ПОП-ЂОКО КАРАН КАРАНОВИЋ

ОД ВЛАДИМИРА КРАСИЋА

са сликом попа Карана.

У место опширнијег позива и препоруке наваћамо овде из поменуте књижице сљедеће реде које је писац као увод обележио:

Беште Турци зарана,
— Ето попа Карана!

„У историји садашњега херцеговачко-босанског устанка знатна је личност поп ђоко Каран Карановић.

Колике су управо заслуге његове у данашњем свету, делу за ослобођење подјармљеног народа српског, знаће тек ценити потомци, слободни, синови ових несрећних и крвљу српском натопљених земаља.

Вредно је, а нужно је, да се све што се из прошлости оваких особа зна, на видело изнесе. Нема сумње, да је мало људи, који су таку тужну прошлост имали, као поп Каран. Његова прошлост као појединца, пуна патње и страдања, може нам уједно служити као мала слика великих и нечувених страдања и гоњења, што их је петстолетни роб у синџиру турском подносио. За то се и латих пера, па у кратко, ал верно, што ми је у прошлости његовој познато, пред српски свет изнесем. Он је у садашњем устанку са свога јунаштва постао на далеко чувен и виђен, па сам уверен да ће и ова кратка биографија његова свакоме Србину добро доћи.“

Овако вели писац ове књижице у своме уводу, а потписана штампарија као издавалац која је о своме трошку дала резати у Бечу слику попа-Карана и уз ову књижицу штампала, топло препоручује нашој публици и позива пријатеље своје да се заузму око растуривања.

Ова је књижица штампана у фортату 16-ине на лепој хартији и броји осим слике 32 стране, цена је 20 нов. Књижирима као и растуривачима даје се обичан рабат.

Наруџбине нека се изволе управљати на потписану управу штампарије.

У Новоме Саду 4. (16.) октобра 1877.

Управа
„српске народне задр. штампарије“
у Новоме Саду.

Нека је на знање

сл. школским одборима, учитељским зборовима, гг. учитељима и учитељицама

да је из штампе изашло

најновије попуњено и сасвим поправљено издање школ. књижице

НЕКОЛИКО СРПСКИХ НАРОДНИХ ПЕСАМА

за учење на изуст у српским основним школама.

Чист приход ове књижице даће се фонду учитељских сирота.

ЦЕНА ЈЕ КЊИЗИ 15 НОВЧ.

Ова књижица штампана је у формату обичних школских књига на лепој углађеној хартији и броји 84 страна.

Поменуте школске власти, као и гг. учитељи и учитељице које буду ову књижицу на више поручиле добиће комад по 10 новч.

Наручити се може само код управе „српске народне задр. штампарије у Новоме Саду“ и то за готов новац или са поштанском наплатом.

У Новоме Саду 1. (13.) септембра 1877.

Управа
„српске народне задр. штампарије
У НОВОМЕ САДУ.“

ОГЛАСИ.

Најбоље зубе и целокупне жвакалице

намешта

Др. В. ДИК

зубни лекар из Будим-Пеште,

с гаранцијом и без бола.

Ординује у гостионици „код царице Јелисавете“ у соби бр. 22. од 9 сати за јутра до 5 сати пред вече. 5—

Бавиће се овде само кратко време.

СТЕЧАЈ.

Овим се отвара на учитељско место у Калазу (будимска дијецеза) стечај. Плата је годишња 228 ф. а. вр. која се издаје месечно напред. 5 пештански мерова жита, 4½ јутра ораће земље прве класе, 2 хвата дрва и слободан стан са баштом. У дужност му спада децу у појању учити и у цркви недељом и празником појати, за које добија из црквене благајне 42 ф. годишње. Рок траје до 6. новембра по нашем календару.

Који би желили ово место добити нека се на подписаног са молбом до означеног рока обрате.

У Калазу (per Budapest) 1. октобра 1877.

КОСТА НИКОЛИЋ.
председник м. ш. одбора.

1—3

Трговина манифактуре и шнита

ГАВРЕ Ј. ПОЛИТА

у Новоме Саду

потребује једног шегрта. 1—3

Одговорни уредник др. Милан Ђорђевић. Издавалац „Задруга за срп. нар. штампарију.“ Српска народна задружна штампарија.